6- harita kurultayı sonuç bildirgesi

(3-7 mart 1997, ankara)

1.) 6. HARİTA KURULTAYININ TOPLANDIĞI KOŞULLAR

Harita Kurultayı, evrensel-ülkesel ve sek töre! anlamda yeni, farkh've çok önemli koşullar içinde bulunduğumuz bir dönemde °P an 1- "

Evrensel ölçekte adına küreselleşme denilen ekonomik süreç ve bunun siyasal hedefi olan, adına Yeni Dünya Düzeni (YDD) denilen koşullardayız. Uluslararası dengelerin yeniden biçimlendirildiği, ülkeler arası ilişkilerin henüz yerli yerine oturmadiği bu koşullarda yeni toplumsal ilişkilere, siyasal anlayışlara, ekonomik reçetelere, ticari kutuplaşmalara, uluslararası yem bir hukuka, daha doğrusu hukuksuzluğa tanık olmaktayız.

Ülkemizde (YDD) koşullarına uyum sağlama konusunda resmi kabullerin yapıldığını ve çabaların harcandığını görmekteyiz. 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda gözlediğimiz yaklaşım bunun en üst yansıması olarak ortaya çıkmaktadır.

Gelişmelerden çok hızlı bir biçimde etkilenen harita sektörü, gelişmelerin anlamını ve karşı karşıya bulunduğumuz koşullan ciddi bir değerlendirmeye tabi tutmak zorundadır. Bilimsel-teknolojik devrimin ortaya çıkardığı toplumsal yeniden yapılanma **zorunluluğunu** sektör olarak **doğru'kavramak ve yerli'yerine oturtmak** zoranda olduğumuz ortaya çıkmaktadır.

6. Harita Kurultayı, sektörün tüm M-reylerini ve kurumlarını sektörel yeniden yapılanına,**-yenilenme** ve değişim sürecine satap çıkmaya bu siırecm sahibi olmaya davet etmektedir.

2.) 6. HARİTA KURULTAYININ ANA EKSENLERİ

2.1 Yeniden Yapslanma

6 Harita Kurultayi) sektörde insan kay· naklarından başlayarak kurumsal yapılara kadar kendimizi gözden geçirmemizi gerektiren bir iradeyi ortaya koymuştur. Bizim dışımızdaki koşullar bizi bu yeniden yapılanmaya zorlamaktadır. Var olan yapılarla 21. yüzyılı kucaklamamız olası görünmemektedir. Ortada değişimi zorunlu kılan nedenler vardır. Sorun, bu zorunlu değişimin sahibi olabilme sorunudur,

Türkiye'de idarenin yeniden yapılanması ne kadar zonmlu ^ harita sektörünün ya_ pılanması da o kadar zorunludur. Vurgulanması gereken bir diğer nokta, sektör olarak yeniden yapılanma konusunda yeterli bilgiye, deneyime ve bakış açısı zenginliğine sahip olduğumuzdur. Ancak sorglanması gereken nokta, hepsi kendi koşulları içinde değerlendirilmesi gereken önermelerin bugüne değin neden yaşam bulamamış olmalarıdır,

Sektörde;

* Her öl kte harfta j lerfnin ■

* Kadastro çalışmalarının
* Bilgi sistemlerinin
* Kentsel ye kırsal toprak düzenlemelerinin
* özel uygulamaların (kamulaştırmalar, mühendislik ölçmeleri v.b.)

kummsal ^^ den lmahdır

Bu anlamda j^ Gend Komutanhğl bün· yesinde yürütülmekte olan harita işlerinin

savunma amaçlarıyla sınırlandırılarak, sektörde harita yapımı konusundaki bilgi ve deneyim birikimlerini tek bir çatı altında toplayan sivil bir Harita Genel Müdürlüğü'nün kurulması 6. Kurultayın önemli bir istemi olarak ortaya çıkmıştır.

Sektörün hukuksal altyapıdan, 21. yüzyılın yönelimlerine uygun olarak yeniden ele alınmak zorundadır. Başta Türk Medeni Kanunu olmak üzere Kadastro Yasası'nın, İmar Yasası ve kamulaştırma ile arazi toplulaştırması mevzuatlarının yeni baştan ele alınması gerekmektedir. Yeniden yapılanma, sektörün insan kaynakları düzleminde de yeni yaklaşımları kaçınılmaz kılmaktadır.

Bunlar yapılırken harita sektöründe kaliteyi yükseltmek, sektör içi işleyişle ve üretim süreçlerine günün gerektirdiği kalite anlayışlarıyla yaklaşarak sektör dışına yönelişlere de farklı bir kalite boyutu kazandırmak, etkinliğimiz ve saygınlığımız açısından önem kazanmaktadır.

2.2. Toprak Rantları - Haksız Kazançlar

Toprak rantları konusu, 6. Harita Kurultayı'nda, daha geniş bir çerçevede ele alınmış ve kurultayın ana eksenlerinden birisi olarak gecikmiş bir biçimde de olsa gündeme getirilmiştir. Rantların ülke ekonomi-politiği açısından taşıdığı önem ortaya konurken, rant gelirlerinin içinde toprak rantlarının boyutları konuyu ele almanın haklılığını ortaya koymuştur.

Kabul edilen mülkiyet hakkının kötüye kullanılması konusunda anayasal düzlemde getirilmiş olan ve toplum yararı kavramında somutlaşan kısıtlamanın, rantların topluma ve kamuya dondurulmesini sağlar niteliğe kavuşturulmasını gerektirmektedir. Bu açıdan bakıldığında, rantların bir bölümünün toplum adına kamuya döndürülmesi tartışması, gücünü, var olan yasalardan çok Anayasanın 35. maddesinden almaktadır.

Ülkemizde ilk kez bugünlerde, siyasiler ve hükümet düzeyinde rantlar net biçimde fark edilmiş durumdadır. Kamunun tasınmaz varlığı üzerinde oluşmuş olan rantlan hükümetin bütçe açıkları kavgasıyla ve salt kaynak yaratma düşüncesiyle elden çıkarabilmeyi düşünmesi, bir daha geri dönüsü olmayan olumsuz bir karardır. Kaynak yaratacağız diyerek toprak satmaya kalkanlara topraklar üzerinden sağlanmakta olan haksız kazançları önleyerek kaynak yaratma yolunun çaktırılmasını önermek, toplumun geleceği ve adalet açısından daha fazla önem kazanmaktadır,

Rantlar mekansal olarak iki başlık altında ele alınmışlardır,

2.2.1. Kırsal Topraklarda Oluşan Kantlar

6. Harita Kurultayı; kırsal topraklara götürülen altyapı hizmetleri ve baraj, hava alanı vb. tesisler nedeniyle yapılan kamulaştırmalar sonucu oluşan rant konusunu da ele almıştır,

Özellikla GAP Bölgesindeki kamusal yatırımları bölgede oluşacak rantlar bağlamında incelemiştir. Kırsal toprak düzenlemelerinin taşıdığı önemi dikkate alan Kurultayımız, düzenlemeler yoluyla yaratılacak rantları göz önünde tutatarak konuya önemle eğilmek gerektiğini saptamıştır.

Kamu yatırımlarıyla yaraülan rantların bir bölümünün kamuya, topluma döndürülmesi gerekmektedir. Bu nedenle yetkililerin konuyla ilgili olarak bugünlerden değerlendirmeler yapmaları gereği vardır.

6 Harita Kurultayı, hazinenin mulkiyetindeki tarım topraklarının 4070 ve 4071 sayılı yasalarla elden çıkarılmasını kabullenmediğini de ortaya koymuştur.

2.2.2. Kentsel Alanlarda Oluşan Rant-

Özellikle 1985 yılında îmar Yasasm'da yapılan ve demokratikleşme açısından değer verdiğimiz ancak tek başına yeterli saymadığımız imar planı yapma ve yaptırma konusunda belediye meclislerine ve valiliklere verilen yetkilerin kullanılmasında ortaya çıkan olumsuz sonuçların vurgulanması gerekmektedir.

Ülkemizde, üretim dışı gelirlerinin, (Rantların) ulusal gelir içindeki payı %45-55 arasında büyük bir orana ulaşmış bulunmaktadır. Üretim karşılığı olmayan bu kazanç kümesinin %60-701ere varan bölümünü ise KENT RANTLARI oluştutmaktadır.

Kentlerimizin bu süreçte nasıl yağr malandığma, bu yağma sonucu el konulan ratlarm ülke ekonomi politiği açısından hangi boyutlara ulaştığına hep birlikte tanık olmaktayız. Bu politikaların sonucu oleyak, kentlerin formu tamamen rant oluşturma ve ranta el koyma şeklinde gelişmiştir.

Yönetim kararıyla ve bu yetkilerin arkasına sığınılarak verilen rant kararlan, sonuçta kentsel gelişmenin rant merkezli or- .. , « i i^ t ^ı • • taya çıkmasına neden olmakta, kentlerimiz kent planlaması ilkelerine göre değil rant karadarına göre biçimlenmektedir.

Topraktaki mülkiyet anlayışı, kendi mülkü üzerinde dilediğini yapma ve parakazanma hakkı olarak görülmektedir. Mülkiyet hakkı kent planlamasını belirleyen temel bir hak olmaktan çıkarılarak, bu hakkın, top raktan yararlanma hakkı olarak kabul edilerek, "İmar affı" gibi yağmaya dayalı ve kaçak kentleşmeyi kışkırtan uygulamalar sona erdirilmelidir.

Kentsel alanlarda ortaya çıkan rant olgusunun yerel ve genel yönetimlere yansımaları kentsel yaşamın adaleti, kent içi demokrasi ve sonuçta ülke demokrasisi adına önemli tehlikeler olarak ortaya çıkmaktadır.

„ i J- ı il « -

Kamunun kendi kararlarıyla yarattığı rantların hem mekandaki dağılımında ortaya çıkacak dengesizlikleri giderici, hem de bu rantların bir bölümünü toplum adına kamuya geri döndürücü mekanizmaların ortaya konulması zorunlu kılınmalıdır. Ancak ülkemizde ver olan imar mevzuatı, bu konuda bir düzenleme getirmemiştir.

„ ,. , , , . , , ,

Kurultayda ortaya çıkan bir başka gerçek J ■ T> ı •• *• i • • de şudur: Bazı yerel yönetimlerimiz, yasalarda olmayan ancak özel mülk sahipleriyle uzlaşma temeline dayalı rantın geri dönüşünü sağlayan mekanizmaları uygulamaktadırlar. Bu konuda bulunacak çözümlerin yasal baza da oturtulmalan gerekmektedir.

Yeni hukuksal düzenlemenin yaratılma: sürecinde, rantların bir bölümünün toplu adına kamuya geri döndürülmesinde yeı araçların bir bütünlü içinde ele alınması g(reği ortaya koyulmuştur. Bunlar emlak veı gilerinin yeni bir çerçeveye oturtulması, şt refiye türü vergilendirmenin yerel yönetil gelirleri arasında yeniden tanımlanmas boş bekletilen imar parsallerinin yapıya zoı lanması, bir kişinin mülkiyetinde artan ü sınmaz adediyle orantılı vergi U nımlamaları olarak sayılabilmektedir.

2,3. Kırsal ve Kentsel Toprak Di zeıilemeleri

r, , , , , , . . , ,

Kırsal ve kentsel toprak düzenlemeler

,.,, .. , , , , ,, - •, ■

^ tum kurultaylarda olduğu gibi, yın k f^m tay g™d« önemli konulan olara ele alınmışlardır. Bu konularda geçmiş taı tışmalarımızın önemli bir bölümünün süı mesi) sorunlarımızın çözülmediğini ortay çıkarmaktadır,

2.3.1. Kentsel Toprak Düzenlemeleri

Tüm kuralların dışında, özellikle meı ropoliten alanlarda ağırlıklı olarak kaçak yi pılaşma biçiminde gelişen bir kentleşme o] §usu ile karŞ! karşıya bulunmaktayız. Yen yönetimlerin müdahale edecek ve yön gös te»"ecek yerde, seyirci kaldıkları ve bazı öı neklerde görüldüğü gibi destekledikleri b süreç, durdurulması ve kabul gören plar lama kalıplarına sokulması gereken bir s£ . r °

.

İmar mevzuatındaki boşluklar kentsc alanlarda, imar uygulamalarının yz pumasında süre, ölçüt ve takdir konusund belirsizliklere ve karmaşaya neden o] maktadır. Ayrıca, imar yasaları kat artışın olanak sağlamakta, bu da toprak sahiplei için rant artışına neden olmakta, öte yanda * ,. ; -i i sağlam binaların rant artışı sağlamak ama cıyla yıkılmaları gündeme gelmektedir.

Uygulamada karşılaşılan beklentilei koşullar ve gereksinmeler karşısında ye tersiz kalan 3194 sayılı İmar Yasası'nın u\ gulamada yaşanan belirsizlik ve karmaşay

yenik düştüğü , bü yüzden imar mevzuatında kapsamlı yeniden düzenlemeleri kaçınılmaz olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılacak yeniden düzenlemelerde, kent bilgilerinin, bir bilgi sistemi içerisinde değerlendirilmesine ilişkin kuralların da imar mevzuatında tanımlamasının yanısıra, Kent Bilgi Sistemlerinin oluşturulmasının da belediyelerin zorunlu görevleri arasında yer almasının sağlanması gerekmektedir.

Öte yandan kaçak kentleşme olgusunun somutlandığı sorun alanlarının başında gelen gecekondu olgusuna da yeni yaklaşımların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu olgunun bir gerçek olarak kabul edilerek, kentsel alanlarda yeni bir sözleşme eşiğinde olduğumuz bu yıllarda, kentsel yaşamın normalleştirilmesi amacıyla uzlaşma arayışları ve projeleri geliştirilmelidir. Gecekondu alanlarında, 1980'li yıllarda devletin en yetkili ağızlarınca yaratılan en üst düzeydeki rant beklentilerinin makul düzeylere çekilmesi ve bu yolla kent içi eşitliğe yaklaşılması düşüncelerinin projelendirilmesi gerekmektedir.

Meslek grubumuz da kentlerdeki uzlaşma arayışları içinde önemle yer almalıdır.

2.3.2. Kırsal Toprak Düzenlemeleri

Kırsal alan, tarım, yaşam, doğa ve yapılaşma alanıdır. Bu alanda yapılacak düzenlemelerde bu dört işlev güçlendirilmeil ve bir arada değerlendirilmelidir. Kırsal topraklara uygulanan projeler ile, toprak iyileştirme, toprak planlama ve iyelik hakları düzenlemesi yapılmaktadır.

Harita sektörü açısından konuya yaklaşıldığında; dünya örnekleri de göz önünde tutularak, katkımızın yalnızca harita altlıklarının üretimi, projenin araziye uygulanması ve dağıtım işlemlerinin yapılmasıyla sınırlandırılmasının arazi toplulaştırması çalışmalarının geleceği açısından yetersiz bir yaklaşım olduğunu özellikle vurgulamak gerekir. Ancak harita sektörünün, konuya yaklaşımının ve konuyu sahiplenişinin bugünkü düzeyini yeterli görme olanağı da yoktur.

Kırsal toprak düzenlenmesi olan arazi toplulaştırması politik düzeyde yeniden ele alırsak, yasal yönetsel ve teknik boyutu ile bir kırsal kalkınma ve doğa koruma aracı olarak tasarımlanmahdır.

3.) HÂBITAT II ve Sektörümüze Etkileri

6. Harita Kurultayı, yüzyılımızın son büyük zirvesi olarak 3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da toplanan HABITAT II sonrasında alınan kararlan da değerlendirmiştir.

Habitat H'nin yapılmış ve bitmiş bir etkinlik olarak değil, ülkemiz insan yerleşimleri açısından sonuçları özenle değerlendirilecek bir etkinlik olarak anlaşılması gerekir.

Yukarıda değinilen nedenlerle HABITAT II olgusu, bir insani bilinçlenme sonucu yeni bir geleceğe bakış ve onu sahiplenme anlayışıyla, bir yeni insani yaşam alanı ve biçimi yaratma olarak değerlendirilmek ve ele alınmak zorundadır.

HABİTAT II Birleşmiş Milletler 2. İnsan Yerleşimleri Konferansı'nın Resmi Belgelerinde yer alan bazı konulara kısaca değinilecektir.

- Sürdürülebilir arazi kullanım pren sipleri doğrultusunda, her hükümet ye reli miktarda konut arsası arzının sağ lanmasını teşvik etmek durumundadır.
- Yanlış Kırsal ve kentsel toprak po litikaları ve arazi yönetimi uygulamaları eşitsizliğin ve yoksulluğun başlıca ne denleridir.
- Rant gelirlerinin kamu yatırımlarına dönüşmesini sağlayacak buluşçu araçlar dikkate alınmalıdır.
- Uygun kadastro sistemleri ge liştirilmeli, gecekondu alanlarının regülasyonu için arazi kayıt prosedürleri düzeltilmeli ve mümkün olan du rumlarda, arazi alım-satım işlemleri ba-

sitleştirilmelidir.

• Planlama ve imar mevzuatı periyodik olarak yeniden değerlendirilmeli ve ge rekli ise değiştirilmelidir.

• Uygun kentsel yoğunluk ve karışık arazi kullanımının teşvik edilmesi kent sel gelişme için son derece önemlidir.

Optimal arazi kullanım, kıyıların korunması için ulusal, bölgesel ve yerel politikalar ve imar planları yeniden değerlendirilmelidir.

İnsan yerleşimlerindeki sürdürülebilir arazi kullanımı ve planlama çabalarına destek vermekle ilgili özet bilgiler:

• Kısıtlı toprak kaynaklarının daha ras yonel ve sürdürülebilir kullanımı için mali teşvikler ve arazi kullanım denetim önlemleri geliştirmek,

• Toprak kaynaklarının südürülebilir kentsel gelişme için yönetimi konusunda kamu, özel ve gönüllü sektörler arası or taklıkları özendirmek,

• Konut, sanayi, ticaret, altyapı, ulaşım, yeşil alanlar ve orman alanları için kent lerde rekabet eden ihtiyaçlar konusunda kapsamlı ve gelişmiş arazi yönetimi uy gulamalarını geliştirmek ve desteklemek;

• Kıyı kaynaklarını geliştirmek ve ko rumak için entegre kıyı alanı yönetimi planları geliştirmek ve uygulamak,

olarak belirlenebilir.

Entegre arazi yönetiminin gelişimi ve desteklenmesi ile ilgili özet bilgiler ise;

• Entegre arazi bilgi ve harita sistemlerini geliştirmek,

• Arazi yönetimi yasaları ve mevzuatının yaptırımlarını ve itiraz haklarını daha randımanlı ve etkin hale getirecek dü zenlemeleri yapmak,

[9] Çevresel duyarlılıkları ve arazi kullanım haklarının çeşitliliğini dikkate alan etkili bir yasal düzenleme ile arazi piyasasını geliştirmek,

• Yerel düzeyde, bütüncül bir'çevreye uygun arazi kullanım stratejilerini tüm il gili çevrelerin katılımı ile geliştirmek.

şeklindedir.

4.) TEKNİK KONULAR - MESLEKİ UYGULALAMAR

4.1. Coğrafi Bilgi Sistemleri

Coğrafi Bilgi Sistemleri - Kent Bilgi Sistemleri - Bilgi Sistemleri konusu haklı ve doğal olarak 6. Kurultayın önemli konuları arasında yer almıştır. Bu konularda meslek grubumuzun işlevleri ve görevleri artık bilinmektedir. Ancak uygulamalarda bir dağınıklığın olduğu göze çarpmaktadır. Kurumlarda farklı modeller denenmekte, sonuçlar ve deneyimler konusunda görüş alış-verişinde iletişim noksanlığı gözlenmektedir.

Kavramsal olarak ortaya çıkan sorunları aşmak, uygulamada daha sonuç alıcı modeller konusunda çalışmalar yapmak, özellikle belediyelere yönelik olarak daha güçlü sektörel önermeler geliştirmek görevlerimiz vardır.

Bu konuda da bir mesleki bağnazlığa düşmeden, olmamız gerektiği kadar etkili olmanın yollan bulunmalıdır.

4.2. Fotogrametri ve Uzaktan Algılama

Fotogrametri, teknolojideki gelişmeleri en hızlı biçimde kendine yansıtan ve gelecekte digital fotogrametri teknolojisi ile bilgi sistemlerine gerçek üç boyutta bilgilerin üretilmesinde ana kaynak olacak bir disiplindir.

Yerel ve Bölgesel Yönetimler; kıyı alanlarına yönelik planlamalar, su havzaları vb. doğal kaynakların korunması ve kontrolü için yeni teknolojilerden özellikle yüksek doğrulukta işleme, sisteminden yararlanılmalıdır.

4.3. GPS

Global Position Sistems (GPS) altyapısı, teknik özellikleri ve uygulama alanlarıyla il-

gili resimleşmiş ve bağlayıcı standartları ol mamasına karşın harita sektöründe giderek yaygınlaşan kullanım alanları bulan bir sis temdir. Ancak "jeodezik altyapısı" oluş turulamadığından, kamu kurum ve ku ruluşlarıyla serbest çalışan meslektaşlarımız arasında zaman zaman so runlar yaşandığı görülmektedir. Yapılmış olan uygulamalardan verilen örneklerin gi derek çoğaldığı GPS sisteminin rasyonel şe kilde kullanılmasının ve yay gınlaştırılmasının, sağlam bir yüzey ağı dayanağında yeni bir ülke koordinat sis teminin oluşturulmasına bağlı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bundan önceki kurultaylarda kullanılabilirliğinin tartışıldığı, ama artık (Coğrafi Bilgi Sistemi) CBS'ler gibi bu tartışmanın aşıldığı, klasik yöntemlerle karşılaştırmalarda üstünlük anlamında belli sonuçların genel kabul gördüğü bu sistem için günümüzde özellikle vurgulanması gerekenler şunlar olmaktadır: GPS ile ilgili uygulama ve yönetsel anlamda yönetmeliğin oluşturulması, bu yönetmeliğin uygulanabilirliğinin sağlanması, kamu kurum ve kuruluşlarında bu bağlamda kontrol mekanizmalarının yaygınlaştırılması.

5.) SEKTÖRDE EĞİTİM

Kurultay çerçevesinde ele alınan tüm konular, ortaya konulan yeniden yapılanma istemleri ve iradesi, bilimsel-teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı yeni koşullar eğitim, üretim ilişkisinin kurulmasını ve eğitim konusunu bu yeni yaklaşım doğrultusunda ele almayı zorunlu kılmaktadır.

6. Kurultay, teknolojik alanda ortaya çıkan ve sektörü ciddi yapısal değişimlere zorlayan gelişmelere gereken değeri verirken, bunun insan faktörünü ikincil plana düşürecek biçimde abartılmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Ancak var olan insan kaynaklarımızın gelişme süreçlerinin taşıyıcısı ve kullanıcısı olabilecek düzeye getirilmesi de önemli bir sektörel görev olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle sektörde eğitim konusu, hem var olan insan kaynaklarının sürekli peryodik eğitimi hem de gelecek kuşakların geçmişten farklı olarak eğitilmeleri perspektifinden ele alınmalıdır. Klasik haritacılık eğitiminden edinilen deneyimler yeni sürecin eğilimleri ile bütünleştirilmek zorundadır.

Eğitim konusu ele alınırken, içinde bulunduğumuz yeni koşullarda bundan önceki eğitimin felsefesini ele almak, çağın gerektirdiği harita mühendisliği formasyonunu yeniden tanımlamak zorundayız.

Bu konu ele alınırken yalnızca mühendislik düzeyinde eğitim değil, meslek liseleri, meslek yüksekokulları, lisans ve yüksek lisans eğitimi bir bütün ve bütünün parçalan olarak ele alınmalıdır.

6. KURULTAYLAR ÜZERİNE DÜ ŞÜNCELER

7. Kurultayın şimdikilerden farklı bi çimde ele alınması konusunda görüş birliği vardır. 7. Kurultay çalışmalarının 6. Ku rultayın hemen ardından başlatılması gö rüşü ağırlık kazanmaktadır.

Kurultayların **Sonuç** Bildirgeleri ve ulaşılan sonuçlar konusunda da artık yeni bir değerlendirme noktasında **olduğumuzun** altı çizilmelidir.

Kuşkusuz kurultaylarda ulaşılan sonuçların yasal bağlayıcılığı olamaz. Olsa olsa sektör hukuku ve sektörel yapılanma ve yönelimler konusunda yapılması gerekenler ele alınmış olmaktadır. Ama bugüne değin bu çabalar harcanırken kaç kere sonuç bildirgelerine gönderme yapılmıştır? Yani kurultay sonuç bildirgeleri okunduktan sonra unutulan belgeler olmaktan çıkarılarak sektörün sonraki sürecinin önemli belgesine dönüştürülmek zorundadırlar. Bunun gerçekleşebilmesi için sonuç bildirgesini sektörün bireyleri ve kurumlan olarak sahiplenmek zorunda olduğumuz vurgulanmalıdır. Kurultaylara katılan delegelerin gözlemlerini, düşüncelerini, izlenimlerini ve önerilerini Oda Merkezine aktarmaları durumunda daha iyi kurultayların organizasyonu olanaklı olabilecektir.